

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ז אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין ב | דף הכולל: גיטין טז.
דף היומי בהלכה: מסימן קל"ד סעיף ב' עד סימן קל"ה.
מוסר: שמירת הלשון - 'כלל הדברים' עד 'ומה יפה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער אהבת ה' - פתיחה סוף פרק א

הוא ניסה לזרז את הקונה, אך הלה התרגז: "אני קונה
כאן בניין במיליוני דולרים! אתה לא תעז להגביל
אותי בזמן! לא מעניין אותי שבת או לא שבת!"
היהודי נשך את שפתיו, זה הקונה הרציני היחיד
שהגיע אליי! אם ישלח אותנו, הוא עלול לפשוט רגל...

ברכה מיוחדת למקבל באהבה את רצון ה'

באהבה, מבלי להתלונן, מתוך השלמה עם רצון ה'.

אדם שחי באופן הזה, זוכה לסייעתא דשמיא עצומה שמלווה
אותו כל ימי חייו.

בשנת תשמ"ח החליט יהודי במקסיקו להשקיע בנדל"ן.
מומחים יעצו לו לחפש בניין ישן, לשפץ אותו, ולאחר מכן למכור
אותו ביוקר, והוא החליט ללכת על זה. לא היה לו כסף משל
עצמו, ולצורך הקנייה והשיפוץ נטל הלוואות ומשכנתאות.

כדרכם של שיפוצים, שהם הוצאה מתגלגלת שהולכת
ותופחת, גם השיפוץ הזה התברר כהרבה יותר יקר מן התכנון
הראשוני. הבניין היה ישן, וכשרק התחילו להרים מרצפות התגלו
בעיות קשות. היה צורך לחזק את הבניין בחיזוקים של בטון
ועמודים, והדבר ייקר את הבנייה באופן משמעותי.

כאשר הסתיים השיפוץ הוא היה לחוץ מאד למכור את הבניין
במהירות. חבל היה לו על כל יום שבו הוא משלם ריביות על
המשכנתאות שלקח. אלא שלמרות כל מאמציו - שום קונה
פוטנציאלי לא התעניין בקניית הבניין.

במהלך השנים של הקנייה והשיפוצים התקרבו אותו יהודי
לשמירת תורה ומצוות, וקיבל על עצמו לשמור שבת. כעת נשען על
אביו שבשמים, ונשא תפילה אל ה', שיעזור לו למצוא קונה טוב.

וְנָשִׂיא לְבָנֵי גַד אֱלִיסָף בֶּן רְעוּאֵל (ב, יד)

שמו של נשיא בני גד מופיע באופן שונה בפרק הקודם, ובו
הוא נקרא 'אליסף בן דעואל' - מהו פשר השינוי?

החיד"א מבאר, שליעקב היו ארבע נשים: רחל, לאה, בלהה
וזלפה. יהודה בן לאה קיבל את הדגל הראשון. אפרים שיצא
מרחל קיבל את הדגל השני. את הדגל השלישי קיבל ראובן בן
לאה, ואת הדגל הרביעי קיבל דן בן בלהה. רק מבני זלפה לא
קיבל אף אחד דגל. לכאורה היה צריך גד, הבן הראשון של זלפה,
להתמרמר על גורלו ולהרגיש מקופח, אך הוא לא עשה זאת, אלא
קיבל באהבה את רצון ה' ושתק.

על כך אמר לו הקב"ה: אם זכרת שהעובדה שלא קיבלת היא
משום שזה היה רצון ה', וקיבלת את רצונו באהבה - תזכה מכאן
ואילך להיקרא 'רעואל', שהוא רַע לא-ל. הזכות להיות רַע לקב"ה
היא זכות עצומה. כשאדם זר ניגש לבקש מאתנו טובה, אנו
משתדלים לעזור לו, אך כשהוא חבר שלנו, אנו עושים מאמצים
מיוחדים להיטיב לו. נקל לשער, אפוא, כמה טוב לאדם שהוא
כביכול חבר לא-ל.

ולא רק בכך זכה שבט גד - אומר המדרש. הוא זכה גם שבחלקו
יש את קברו של משה, כמו שנאמר "חלקת מחוקק ספון" (דברים
לג, כא), וזכותו של משה רבנו עומדת לו לכל הדורות.

ללמדנו כמה חביב לפני ה' מי שמקבל את הדין והייסורים

היא מקור הברכה" עברה בו מחשבה עגומה: איפה הברכה? הרי הפסדתי כעת את הקונה היחיד שהיה לי. אחד ומיוחד שהתקדם לשלב כה רציני במשא ומתן! מן הסתם בעוד שעה אחת, לכל היותר, כבר היינו מגיעים לסיכום טוב... אך הוא חיזק את עצמו והרגיע את סערת רוחו, מתוך החלטה שאינו מתלונן אלא רק שמח לקיים את מצוות ה' כפי שצריך. ובכוחות מחודשים החל לשיר "כי היא מקור הברכה", כשהוא באמת ובתמים מאמין למה שהוא אומר.

השבת חלפה, הקונה נעלם מבלי להותיר עקבות, והבניין עמד ברשותו עוד זמן רב ללא ביקוש, כשהוא מתקשה לעמוד בתשלומי המשכנתא המכבידים.

והנה פקדה את מקסיקו סיטי רעידת אדמה קשה. באזור כולו התמוטטו מבנים ובניינים רבי שנים. הבניין היחיד שנותר על עומדו היה הבניין שלו, אשר שופץ לפני זמן קצר, ונעשו בו כל חיזוקי הבטון הנדרשים... על הבניינים שהתמוטטו נמנו גם חלק מבנייני הממשלה. הם חיפשו בדחופות בניינים חילופיים לצורך המשך העבודה. תוך זמן קצר פנו אליו, והציעו לקנות ממנו את הבניין במחיר פי חמישה מן הסכום שאותו הציע לו הקונה ההוא...

כך הראה לו הקב"ה שאכן השבת, שאותה התעקש לשמור, היוותה עבורו מקור של ברכה!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

והנה סוף סוף הגיע קונה, משקיע מצרפת. הוא בא לראות את הבניין, וביקש לשבת איתו למשא ומתן. הפגישה נקבעה ליום שישי בשעות הבוקר, מתוך מחשבה שתסתיים עד הצהריים, אלא שהקונה לא היה רגוע. הוא ביקש לראות את אישור המהנדס, ועבר בעיון רב על כל מסמכי הבנייה, על אישורי הטאבו, ועל כל הטפסים שהיו קשורים לקנייה ולשיפוץ.

השעה הלכה והתאחרה, והמוכר נעשה לחוץ מרגע לרגע. בעוד זמן לא רב תשקע השמש ותיכנס שבת!

הוא ניסה לזרוז את הקונה ולהציע שישבו בפעם אחרת, אך הלה התרגז: "אני קונה כאן בניין במיליוני דולרים! אתה לא תעז להגביל אותי בזמן! לא מעניין אותי שבת או לא שבת. אני צריך את כל הזמן שאני רוצה!"

היהודי נשך את שפתיו. שבת היא מקור הברכה, ואחרי שקיבל על עצמו לשמור שבת, הוא אינו רוצה לחלל אותה - אך זה הקונה הרציני היחיד שהגיע אליו! אם ישלח אותו, הוא עלול לפשוט רגל ולהיתקע עם הבניין הבלתי מבוקש הזה!

כשהשמש גלשה מטה, הצליח להגיע לידי החלטה. הוא קם ממקומו, והודיע למוכר שצר לו, אך עליו לעזוב, והוא רשאי לעשות בעניין כהבנתו. הקונה רגז, ועזב את המקום שלא על מנת לשוב.

היהודי הספיק להגיע הביתה דקות ספורות לפני השקיעה. הוא הניח את המוקצה שבכיסיו, והלך לבית כנסת להתפלל קבלת שבת. בעודו אומר את המילים "לקראת שבת לכו ונלכה כי

תפילת השל"ה - סגולה נפלאה לומר בערב ראש חודש סיון

התפילה הנפלאה שתקין רבינו השל"ה הקדוש עבור הורים. תפילה לזכות לילדים, שיהיו הילדים יראים ושלמים, בתורה, יראה ומידות טובות. תפילת חובה לכל יהודי, הידועה בשמה "תפילת השל"ה"

חודש סיון בשבת (שו"ת בצל החכמה ה, מא שו"ת תפילה למשה ב, א ושו"ת תפארת אדם ג, יג. וכן הייתה דעת מרן הגרש"ז אויערבך הגר"ע יוסף והגר"ש וואזנר זצ"ל. ולדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל יש רק לדלג על הבקשה על הפרנסה. ולדעת הגר"ח קנייבסקי זצ"ל (דרך שיחה עמ' ער) להקדים ולאומרה ביום שישי.

(דפי ההלכה של הרב יצחק יעקב פוקס)

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שְׁלֹא בְּרֵאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ מִשְׁבְּרֵאתָ הָעוֹלָם, וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. וּבְרֵאתָ עוֹלָמְךָ בְּגִין לְאַשְׁתַּמּוֹדֵעַ אֲלֵהוּתְךָ [=כְּדֵי שֶׁתְּפֹרְסֵם מַלְכוּתְךָ] בְּאַמְצָעוֹת תּוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה. "בְּרֵאשִׁית", בְּשִׁבְלֵי תּוֹרָה וּבְשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם עִמָּךְ וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בָּהֶם מִכָּל

כתב השל"ה (ענייני תפילה, פרק נר מצוה): נהגו להתפלל "תפילת אבות על בנים", מקורה מיוחס לרבי שבתי סופר, מחבר סידור המדוקדק, "וביותר צריך להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד עולם, וכל צרכיהם וזיווגם מד' יצא הדבר, ולבי אומר, ששעת רצון לתפילה זו, בערב ראש חודש סיון, הוא החודש בו נתנה תורה, ואז נקראים בנים לד' אלוקינו, וכדאי לישב בתענית ביום ההוא, הוא ואשתו, ולהתעורר בתשובה, ויתקנו כל ענייני הבית וכו' ויתנו צדקה לעניים הגונים."

זמן אמירת התפילה: כתבו הפוסקים, עפ"י דברי שו"ע הרב רפח, ט: בקשות ותפילות אשר תוקנו לאומרים בזמנים מיוחדים, וחל זמנן בשבת או ביום טוב, המקל לבקש ולהתחנן, יש לו על מי לסמוך, ובכלל זה, תפילת השל"ה על הצאצאים כשחל ערב ראש

תרומיות, ויעבדוך באהבה וביראה פנימית, ולא יראך חיצונית. ותן לכל גויה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכת, ותן להם קומה ויפי וחו וחסד, ויהיה אהבה ואחוה ושלוש ביניהם, ותזמין להם זוגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם הם זוגים יהיו כמותם ככל אשר התפללתי עליהם, כי זכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

אתה יי יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כונתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה. על כן ענני יי ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים דומים לשרשם, ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במרפבה, המשורר ברוח קדשך.

שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו. יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך. אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בנך כשתלי זיתים סביב לשלחנה. הנה כי כן יברך גבר ירא ה'. ברכה ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חייה. וראה בנים לבניך שלום על ישראל.

אנא יי שומע תפלה, יקים בנו הפסוק. ואני זאת בריתי אותם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר יי מעתה ועד עולם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול. ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך יי אלהינו שני צוויים. כתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם בניכם", והפונה בשתייהן אחת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת, יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך יי מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנוני, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני ואנחנו כלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך לאהבה וליראה את שמך. אבינו אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארכים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, וזכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך". כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע כשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמיץ, אף שלום ואמת וטוב וישר בעיני אלהים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות

הסוד הגדול לילדים טובים ומוצלחים ועל התפילות למענם לא רק בערב ר"ח סיון

הרה"ח רבי יוסף ברגר שליט"א עם מאמר מיוחד על חינוך הילדים

ללמדך כוחה של תפילת ההורים על הבנים מה: הסוד הגדול בבנים טובים הוא: תפילה! וכשמתפללים להקב"ה ושופכים לב כמים שיצליח הבן בתורה ושיגדל ביראת שמים ובמידות טובות, נענים!

אך מטבע הדברים, נוטים להשקיע במי שזועק לעזרה, במסכן ובחלש, אולם מי שזורם ומצליח, גורם לנו להרגיש כאילו הכל איתו בסדר, ומאחלים אנו: הלוואי שהטוב הזה רק ימשיך. בתפילות אנו בדרך כלל בוכים ומתפללים על הנחשלים, על אלו הנמצאים בסיכון, ופעמים רבות איננו מתפללים על הטובים והמיוחדים, מתוך חשיבה שאיתם, ברוך השם, הכל בסדר. ושוכחים שגם הטובים צריכים את תשומת ליבנו וגם הם זקוקים לתפילותינו, ואל לנו לשכוח שגם להם יש יצר הרע שעמו הם מתמודדים וגם להם יש קשיים...

על כן צריכים לדעת - סיים הרב מישקובסקי את דבריו בשם אחד מגדולי הדור - כי עיקר ההצלחה בחינוך הבנים תלויה

מהו הסוד הגדול?

סיפר הגאון הרב חזקיהו מישקובסקי שליט"א שאמר לו אחד מגדולי הדור, ששנים רבות הוא מתבונן ורואה דבר פלא: שהרבה פעמים ילד שלא למד כל כך טוב בצעירותו - באיזה שלב בחיים נהיה אצלו מהפך לטובה שמתחיל להצליח מאד בלימוד עד שמגיע לדרגות גבוהות. ולעומת זאת, ישנם ילדים שלמדו טוב מאוד בצעירותם ובאיזה שלב בחיים נהיה מהפך אצלם לרעה. והוא לא ידע במה לתלות את זה. לאחר הרבה שנים של התבוננות ומחשבה הוא הבין תירוץ לענין הזה. והוא: "כשהאמא מדליקה נרות בערב שבת, על מי היא מתפללת? על מי היא בוכה? האם על הילד המוצלח?! האם על הילד שעושה לה נחת רוח?! לא ולא! היא בוכה על הילד שיש לה צער גדול ממנו, על הילד שבכלל לא הולך לו, וכן האבא - האם הוא מתפלל על הילד המבריק?! לא ולא! אלא על הילד שהוא קשה הבנה. וכך אותו ילד גדל, 'והיה כעץ שתול על פלגי מים' - על פלגי מים של דמעות. על פלגי מים של תפילות..."

להתפלל על ילדינו, ולבכות ולהוריד כנהר דמעה שיצאו בני תורה אמיתיים יראי שמים וגדולים בתורה.

התפילה והדמעות חובה קדושה של ההורים והמלמדים!
המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל בספרו "זריעה ובנין בחינוך" כותב: "בראש ובראשונה, מהיום הראשון ועוד קודם לכן, יש חובה של ההורים להתפלל עבור ילדיהם. ראייה לדבר מענינו של כהן גדול. כידוע מי שהרג נפש בשוגג, דינו שיגלה לעיר מקלט, וישאר שם עד מות הכהן הגדול. לכאורה, מה הקשר בין חייו של הכהן הגדול לבין דינו של הרוצח בשוגג? אלא למדונו חז"ל בגמרא שיש כאן בחינה של עונש לכהן הגדול, כיון שהיה עליו להתפלל על בני דורו (שלא יירצחו ולא ירצחו). אם נרצח מישהו, הגם שבשוגג, סימן הוא שהכהן הגדול לא התפלל מספיק, ובזה הוא קשור לעניינו של הרוצח, "וישב בה עד מות הכהן הגדול". בתורה לא מוצאים דין שהכהן הגדול צריך להתפלל, ולא מוצאים תפילה כזו בסדר התפילות של הכהן הגדול ביום הכיפורים בקודש הקדשים או בצאתו משם. אבל הענין הזה ברור ומוכן מאליו, זו הנחת יסוד פשוטה, שהאחריות של הכהן הגדול הוא להתפלל על בני דורו. מדוע? כי הוא הכהן הגדול, מופקד על בני הדור. ומזה נוכל ללמוד בנין-אב, שכל מי שמופקד על אחרים חייב להתפלל בעבורם. רב צריך להתפלל על בני קהילתו, כך זה גם לגבי ר"מ על בני ישיבתו, וכן מנהל ת"ת על התלמידים, וכיו"ב, ובדאי יש חובה כזו על הורים, לגבי ילדיהם!"

מוסיף וכותב הרב וולבה זצ"ל: "ברור לי באופן אישי, שאם הגעתי למשהו בתורה, זה בזכות תפילותיה של אימי. שמת לי לב שהיתה מתפללת עלי אפילו עשר פעמים ביום!"...
לעולם איננו יכולים לומר שהתפללנו כבר מספיק עבור הילדים, ואי אפשר לקצוב גבול לתפילות שעלינו להתפלל. גם אין נוסח שתקנו לנו חז"ל לתפילה כזו. ישנה רק האפשרות להתפלל מעומק הלב, וכך כל אחד צריך לעשות, בנוסחו האישי. כל אחד יעשה נוסח לעצמו, בהתאם לצורך העומד בפניו באותו זמן.
סיים הרב וולבה - עניינה של תפילה על הבנים וחיוכם היא כל כך חשובה, עד שיש מקום לחשוב שהתפילה היא העיקר החשוב ביותר בכל החינוך! זו תהיה אשליה לחשוב שהחינוך והגידול של הילדים להיות גדולים בתורה ויראת שמים ומצוינים במידות היא בידנו שלנו. הדבר תלוי בהקדוש ברוך הוא! אמנם הילדים הופקדו בידנו, ואנחנו צריכים לעשות את כל המוטל עלינו, אבל צריך תפילה רבה לפני הקדוש ברוך הוא על הפיקדון שלו שהפקיד בידנו.

לשפוך דמעות כמים להקב"ה על בנים טובים!

בתנא דבי אליהו רבא (פרק יח) מובא: מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, וכל מעשיו הטובים שהיה עושה היה עושה בסתר. והיה לו עשרה בנים מאשה אחת שישה זכרים וארבע נקבות. ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומבקש רחמים

במידת התפילות ששופכים ההורים מעומק ליבם בדמעות שלישי!

להרטיב את העיניים בדמעות למען הצלחת הילדים!

וכך אמר הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע: "כי אפילו אדם שהשיא כבר את בניו, לא יחסיר תפילה אחת עם דמעות להצלחת הבנים. ומי שאינו מרטיב עיניו בדמעות חמות ג' פעמים ביום, אינו מבין איך יכול לראות נחת והצלחה מבניו..."
ומסופר על מרן ה"חזון איש" זי"ע כשהיה מדבר בלימוד עם בחור והיה רואה שהוא יודע ללמוד, היה מתבטא שרואים שהיתה לו אמא שידעה להתפלל בהדלקת נרות שבת - כי אין כמו תפילה של אבא ודמעה של אמא לקידום ולהצלחה של ילד. החזון איש תלה את כל הצלחת הילד רק בזה!
כתב ה"פלא יועץ": "וישפוך נפשו לפני השם שיהיו בניו בעלי תורה, שלימים במידות ובדעות"... ועוד כתב: "האיש אשר ישקוד לשפוך שיחה ותחנונים ידבר מידי יום יום, שתפילתו עושה פרות, ובפרט אם מתפלל על חפצי שמים או לשם שמים"..."
כתב ה"חיי אדם" (מובא במשנה ברורה סימן קכ"ב ס"ק ח): "נכון וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום ביחוד על צרכיו ופרנסתו, ושלא ימוש התורה מפיו וזרעו וזרעו זרעו, ושיהיו כל יוצאי חלציו עובדי השם באמת, ושלא ימצא חס ושלום פסול בזרעו, וכל מה שיודע בליבו שצריך לו. ואם אינו יודע לדבר צחות בלשון הקודש, יאמרנה אף בלשון שיודע, רק שיהיה מקירות לבו"..."

העצה הטובה ביותר לבנים טובים!

מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל היה רגיל לומר למבקשי ברכה או עצות לחינוך הילדים ליראת שמים: "אין כל עצה המועילה לזה, פרט לתפילות רבות. צריכים להקדיש זמן ולהתפלל להצלחתם, ורק כך הם יצליחו!"
וסיפר הרב הגאון ר' אריה משה מילט שליט"א, שכשהביא למרן הגר"ח זצ"ל את אחד מספריו שמדבר על סגולות לזכות לילדים טובים, אמר לו הרב שהסגולה הכי גדולה והכי טובה היא להתפלל על הילדים...
ובספר "בני בנימין" מובא: "סיפר הרב סימן טוב שליט"א, רבה של יהדות אפגניסטן, שהיה אצל הגה"ק בעל ה"קהילות יעקב" הסטייפלר זצ"ל כמה חודשים לפני שנפטר ושאל אותו מה צריך לעשות כדי שהילדים יהיו צדיקים וילכו בדרך התורה? ענה לו הסטייפלר זצוק"ל, שהוא עד עכשיו מתפלל ומוריד דמעות שחיימק'ה שלו (הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל יצא בן תורה. וזה היה כמה חודשים לפני שנפטר הסטייפלר זצ"ל, שאז כבר היה רבי חיים קניבסקי זצ"ל אדם גדול, ומפורסם בגאונותו ושקידתו העצומה, ובכל זאת לא הפסיק אביו הצדיק להתפלל עליו!!!
ואם הסטייפלר הצדיק התפלל על בנו שחינכו וגידלו במו ידיו, ולמדו ביחד במשך שנים רבות, ובכל זאת לא הפסיק להתפלל עליו שיהיה בן תורה, מה נגיד אנחנו?? גם בן שהוא בעצמו כבר סבא - הוא עדיין בן שלך ויש להמשיך להתפלל עליו. ולכן עלינו

שליש בכל ערב שבת אחר הדלקת הנרות שתזכה לילדים צדיקים עובדי השם. פעם התגברו דמעותיה כאשר גחנה מעל הנרות, עד שכיבו את אחד הנרות שהדליקה, אך המשיכה לבכות ולהתפלל ולשפוך שיחה לפני ה' בתמימות עד שהנר נדלק שוב מאלי..."

באחת ההזדמנויות סיפר הרה"ק רבי ישראל מוולודניק ז"ע כי בהיותו כבן ארבע נפטר עליו אביו, ואמו גדלתו לבדה עד שהיה כבן עשר, ואז נפלה למשכב. בראותה כי ימיה ספורים, קראה אליה את בנה למיטת חוליה וביקשה ממנו שיגיש לה "ספר"...

המשיך הרבי וסיפר - ידעתי שאמי אינה קוראת אותיות (היא היתה אשה פשוטה), לפיכך התפלאתי על בקשתה ושאלתי אותה איזה ספר להביא לה. "יהיה איזה ספר שיהיה" השיבה האם, ובנה הגיש לה כרך גדול של הרי"ף, "לקחה אמי את הרי"ף בידיה, ואמרה: "הייליגע אותיות! בעטס דעם אויבערשטען דאס מיין ישראל בער זאל זיין איין ערליכער איד"..." ("אותיות קדושות! חלו נא את פני הבורא יתברך שבני ישראל בער יגדל ליהודי ירא שמים"...) - שהרי ידעה שהיא לא תוכל עוד לגדלו ולחנכו, ורבה דאגתה לאחריתו...

הרה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנז ז"ע שיבח פעם את ה"כתב סופר" בפני אביו הגדול, מרן ה"חתם סופר" ז"ע. הוריד ה"חתם סופר" את כובע הרבנות הגדול שחבש מעל ראשו ואמר: "אם לא שהייתי ממלא את כל הכובע הזה בדמעות, כדי שאצליח בחינוך, איך הייתי זוכה בכל זה?..."

כך שגם אם האבא הוא גדול הדור, עליו לשפוך דמעות כמים כדי לזכות בבנים תלמידי חכמים.

וכבר אמרו צדיקים על מה שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים (לט): "שמעה תפילתי השם ושוועתי האזינה, אל דמעתי אל תחרש" - אם יש כאן דמעות, בוודאי אל תחרש, כי "שערי דמעות לא ננעלו".

להקים קופת חיסכון עבור חינוך הילדים!

בספר "ילדים מוצלחים" להגה"צ רבי שלום ארוש שליט"א מובא צרור עובדות ומעשיות על גודל וחשיבות תפילות ההורים על בנים. וכותב שם הרב הנ"ל עובדא שהיתה עמו:

"שבת אחת הייתי באומן בציון הק' של הרה"ק רבי נחמן מברסלב ז"ע, ושמעתי אברך אחד שאומר את התהלים בניגון מאד מעורר. אמנם אני עסקתי בעניינים שלי, אבל התהלים שלו מאד משך לי את הלב. אחר כך הוא ניגש אלי ואמר לי: 'יש לי הכרת הטוב גדולה מאד אליך', והוא סיפר לי שלפני אחת עשרה שנים, עוד לפני שהיו לו ילדים, הוא שמע דיסק שלי שבו אני אומר שההורים צריכים לפתוח קופת חיסכון לילדים ולהניח בה כמה שיותר ספרי תהלים ותפילות ובקשות. וקופת החיסכון הזו תגרום לשמירה מיוחדת על הילדים, תתן להם חשק ורצון בעבודת השם, רצון להצליח בעבודת השם וכד'. וכשלפני עשר שנים נולד לו בנו הראשון הוא התחיל לקיים זאת בפשיטות ובתמימות. ומאז ועד היום הוא אומר כל שבת את כל ספר התהלים לזכות הילדים,

ומלחך לשונו עפר כדי שלא יבוא אחד מהן לידי עבירה ולידי דבר מכוער. ואמרו, לא יצתה אותה שנה ולא שנית ולא שלישית עד שבא עזרא והעלה הקב"ה על ידו את ישראל מבבל ואותו הכהן עמהם. ולא נכנס הכהן הוא לעולמו עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ומבני בניו עד חמישים שנה. ואח"כ נכנס אותו הכהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר: בטח בה' ועשה טוב (תהילים לז-ג).

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א מביא בספרו "טיב הקהילה": "הכרתי יהודי זקן אחד בירושלים שהיה עולה חדש ממרוקו, וכל בניו ראשי ישיבות ומרביצי תורה. ולאחר שהפצתי בו שיגלה לי איך הוא זכה לכך, ענה לי שהוא מוריד דמעות כמים ומתחנן ומתפלל בכל עת על כל ילד וילד שיהיה גדול בתורה, ועד היום ממש שכל ילדי כבר מחתנים את ילדיהם, ממשיך אני כל העת להתפלל עליהם ועל הצלחתם, ובעיקר על הצלחת תורתם שיעשו חיל ויגדלו בתורה - זה כל הסוד של הצלחת הילדים שלי!" סיים הזקן המופלא את סיפורו. לאחר זמן רב מצאתי בספר חסידים מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל כל היום שיהיו בניו טובים וצדיקים, ונולדו לו בנים שנהיו גדולי הדור...

כמו כן, שאלו את הגאון רבי רפאל טולידנו זצ"ל, באיזה זכות זכה שצאצאיו כולם גדולי תורה, בו בזמן שרבים מיהודי מרוקו כשבאו לארץ ישראל לאחר קום המדינה, ירדו מדרך התורה והמצוות. והשיב, שילכו לארון הבגדים ויראו בתוכו את התשובה. ולהפתעתם ראו בתוכו דלי מלא מים, וכששאלוהו לפרש הדבר, אמר להם שכאשר היה קם לומר תיקון חצות בכל לילה על גלות השכינה, היה מוריד דמעות על גלות החינוך של עם ישראל שירד פלאים, והיה מוריד דמעות שלישי על זרעו, שימשיכו ללכת בדרך השם וכו', והקדוש ברוך הוא לא מקפח שכר בריה, וזיכני בחיים חיות לראות זרעי, פרחי כהונה גדולה". כזה ראה וקדש!

פעם אחת, בערב יום הכיפורים, נכנס אחד להרה"ק בעל "ערוגת הבושם" ז"ע להתברך מפיו, ומסר לו מעות פדיון נפש. ושאל אותו בעל "ערוגת הבושם": "במה אברכך?" והשיב: "תברכני שיהיו לי בנים טובים". השיב לו הרבי: "מה אתה חושב, כי בזה שאתה נותן לי עשרים קראנען (סכום הגון בימים ההם) ואני אברך אותך, בזה יהיו לך בנים טובים? לזכות לבנים טובים צריכים להתגלגל על האדמה ולכבוש פניו בקרקע ולהוריד כנחל דמעה בתפילה ובתחנונים לפני הקדוש ברוך הוא שיזכהו לזה!" פעם אחת באה אשה להרה"ק רבי צבי הירש מזידטשוב ז"ע, וביקשה ממנו שיברך אותה שיהיו לה בנים צדיקים כמותו. ענה לה הרבי: "אני יכול לברך אותך, אך זה לא תלוי רק בברכה, רק אתן לך עצה איך לזכות לבנים צדיקים". וסיפר לה שאמו קמה כל לילה בחצות ואמרה תהלים עד הבוקר. היא הזילה הרבה דמעות, והכניסה הדמעות לתוך כוס. בבוקר כשבנה קם, רחצה לו את הפנים עם מי הדמעות שהיו בכוס...

הרה"ק רבי ישראל מוולודניק ז"ע היה מספר: אני הוא פרי תפילותיה של אמי ע"ה. אמא היתה מתפללת ובוכה בדמעות

להצלחת הילדים ברוחניות ובגשמיות. שימו בקופה זו יום יום עוד תפילה ועוד תפילה, ופרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול שיעמוד לזכות הילדים.

נאמר בתהלים "כרום זלות לבני אדם" (תהילים יב) הגמ' ברכות ו: שואלת: מה פירוש הפסוק הזה? עונה הגמרא שהפסוק מדבר על דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם, ופירש רש"י שם: כגון תפילה שעולה למעלה!

רש"י הק' מגלה לנו שהתפילה עומדת ברומו של עולם. וזה אחד הדברים הנשגבים ביותר שצריכים חיזוק תמידי, כמו שנאמר בגמרא (ברכות לב): תנו רבנן, ארבעה דברים צריכים חיזוק ואלו הן - תורה ומעשים טובים, תפילה ודרך ארץ... תפילה מנין? שנאמר (תהלים כז): "קוה אל השם חזק ויאמץ לבך וקוה אל השם"... ופירש רש"י: צריכין חיזוק - שיתחזק אדם בהם תמיד בכל כוחו....

וכל יום הוא אומר פרקי תהלים נוספים על ילדיו ומוסיף תפילות אישיות משלו על כך. והוא סיפר לי שהוא מתפלל שמזמורי התהלים יעטפו את הילדים וישמרו עליהם מכל רע. ובאמת הוא רואה שלמרות שיש בסביבת ילדיו דברים שליליים ומקולקלים, הילדים שלו שמורים ולא נדבק בהם שום דבר רע, ויותר מזה - יש להם משיכה מיוחדת לקדושה, לדוגמה הבן שלו כבר בגיל שבע סיים כמה מסכתות, והילד השני הוא תלמיד מצטיין, והוא סיפר לי עוד דברים מיוחדים על ילדיו..."

סיכום הדברים: הורים יקרים! חייבים לפתוח קופת חיסכון לילדים ולהניח בה כמה שיותר תפילות ובקשות וספרי תהלים ודמעות, שילוו את הילדים וישמרו עליהם ויעוררו אותם ללכת בדרך השם יתברך תמיד.

הורים יקרים! אנא, פתחו את קופת החיסכון העיקרית לילדיכם שיהיו בה אוצרות שימלאו את כל משאלות ליבכם

**אנשי השיירה שפשפו את עיניהם בפליאה, בסברם
שמחזה תעתועים מול עיניהם. בטוחים היו בביטחון גמור,
ששני היהודים מוטלים מתים אי שם במדבר, ופתאום
מופיעים הללו מולם, רכובים על גבו של אריה גדול**

דקדוק במצוות - בנסיעה כבחניה

נמצאים בדרך, במצב של "יסעו". עלינו לקיים כל מצוה כהלכתה, בכל מצב, בלי לשנות מאומה.

מעשה היה ברבי מסעוד אלפסי זצ"ל, אשר חי לפני כארבע מאות שנים [ורק נעיר תחילה, שגורם עלום עשה לרבי מסעוד שינוי השם, וקרא לו רבי אריאל, בהעלותו על הכתב את המעשה המופלא אשר אירע עם הצדיק. אך לא אריאל שמו אלא רבי מסעוד אלפסי].

פעם אחת נסע רבי מסעוד בשיירה ממרוקו למצרים, ועברו דרך מדבר סהרה. המדבר היה ריק, אין בו מים, אבל נחשים ועקרבים היו בו, וחיות טרף ארבו לטרפם, וגם שודדים פראי אדם נחבאו בין מסתוריו.

לפני שיצאו לדרך שילם רבי מסעוד אלפסי סכום כסף גדול לראש השיירה, והתנה עמו שהשיירה תשבות ביום השבת, ולא תמשיך במסעה עד צאת הכוכבים.

בחצות יום השישי, בהיותם בלב המדבר, ביקש רבי מסעוד מראש השיירה, שיחנו במקומם, כפי שסוכם מראש. אך ראש השיירה הגוי התכחש לדבריו, והורה לשיירה להמשיך בדרכה כרגיל.

"אף אתה, רבי, תמשיך עימנו", אמר לו הגוי בלעג, "שאם

פֶּאֶשֶׁר יִחַנו בְּן יִסְעוֹ (ב, יז)

היצר הרע בא אל האדם ואומר לו: 'כשאתה בעיר שלך, בימי שגרה רגילים, אתה מקפיד להתפלל בבית הכנסת במניין, וזה ממש יפה מצידך. אבל עכשיו, כשאתה מצוי מחוץ לעירך, מחמת סידורים חשובים שעליך לבצע - לא נורא אם תעמוד באיזושהי פינה, אולי אפילו בשולי הכביש הבינעירוני, ותתפלל ביחידות...'

כשאתה בעיר שלך ובאזור שלך, אתה מקפיד לאכול רק מאכלים בכשרות מהודרת, וזה חשוב מאד. גם קל מאד. יש בחנויות מעדנים ממעדנים שונים, וכל מוצר שעולה על הדעת תוכל להשיג בהכשר בד"צים. אבל מה קורה אם אתה בחופשה? 'אה', אומר היצר הרע, 'במלון הזה ההכשר אמנם לא-מי-יודע, אבל אתה בהחלט יכול להקל...'

ומה עם גדרים של צניעות? - 'כשתחזור הביתה, תוכל להמשיך להקפיד, אבל כרגע זה המצב, אז אין לך ברירה אלא להרשות לעצמך...'

ליצר הרע יש כל מיני תירוצים, ויש לו דרכים מאד מתחכמות כדי ללכוד אותנו ברשתו, ולהפיל אותנו אל השאול.

אבל התשובה שלנו ליצר היא חד משמעית - לא! "כאשר יחנו בן יסעו!" בדיוק כשם שאנחנו שומרים את המצוות ומדקדקים בכל ההלכות בבית, בעת שאנחנו "חונים" - כך גם כשאנחנו

האריה עצר ממרוצתו מחוץ לעיגול, ושם כרע ורבץ, מבלי לפגוע בהם לרעה. רבי מסעוד שר ברגש רב את זמירות השבת, והאריה המשיך לשבת בשקט, כמאזין לקולו של הצדיק. לאחר שסיימו את סעודת השבת, שכבו לישון, על אף שחשש כבד קינן בליבו של המשמש, שמא יטרפנו האריה בשנתו. בבוקר הקיצו שניהם, ומצאו את האריה עדיין על משמרתו, יושב ו'משגיח' עליהם. במשך כל השבת ישב האריה מחוץ למעגל, לא פגע בהם לרעה ולא נהם מולם, רק כשכש בזנבו והניע ראשו. במוצאי שבת, לאחר הבדלה, התקרב אליהם האריה, אך טרם הספיק המשמש לזעוק זעקות איומות, כרע האריה תחתיו, כרומז להם לעלות על גבו. עלו שניהם על גב האריה, והאריה פתח בריצה מהירה, עד שהביאם אל שאר אנשי השיירה. אנשי השיירה שפשפו את עיניהם בפליאה, בסברם שמחזה תעתועים מול עיניהם. בטוחים היו בביטחון גמור, ששני היהודים מוטלים מתים אי שם במדבר, ופתאום מופיעים הללו מולם, רכובים על גבו של אריה גדול.

"הוא אשר אמרנו", סח רבי מסעוד, "מקיימים אנו את מצוות בורא העולם, והוא מושיענו..."

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

לא כן, יטרפו החיות או שיקדימום השודדים ויהרגו, ואחר כך יאכלו הנשרים את גופך".

רבי מסעוד לא נתן דעתו לדברי הגוי. הוא היה איתן בדעתו שלא לחלל את השבת בשום פנים ואופן, על אף שיכול היה למצוא לעצמו היתרים ותירוצים למכביר. כל השיירה המשיכה בדרכה, ורק רבי מסעוד ומשרתו הנאמן נשארו בודדים בלב המדבר.

סימן רבי מסעוד מעגל גדול בחול, ואמר למשמשו: "זה תחום שבת שלנו, ומכאן לא נצא עד מוצאי השבת". הניחו על חול המדבר את כל חפציהם ומיטלטליהם, רחצו ידיהם ופניהם, והכינו עצמם לקראת שבת קודש.

הלילה ירד, שאגות חיות הטרף נשמעות מסביב, מתקרבות אליהם יותר ויותר. המשמש אחוז אימה, אך רבי מסעוד שליו ושקט, ופניו מלאות אורה. התפללו שניהם קבלת שבת ותפילת ערבית, וקולם הדהד בשטחים העצומים הפרושים סביבם. לאחר מכן קידש רבי מסעוד על היין, והחלו לסעוד את סעודת השבת. לפתע, נשמע קול מאחוריהם, ולחרדתו הנוראה של המשמש, התקרב אליהם בריצה אריה גדול מימדים. נשמתו של המשמש כמעט שפרחה, אך רבי מסעוד אמר בנחת, "אל תירא ואל תיחת. את מצוות בורא העולם אנו מקיימים, ורק בו נבטח".

הרב מבריסק סרק את ההלכות במהירות ולאחר מכן אמר לאבל משפט אחד: "מחר אדבר עם אנשי החברא קדישא, אבל הדבר לא נוגע לא אליך ולא אל אביך!" איש לא הבין מדוע בן הנפטר הכאוב והפגוע אינו זכאי לתבוע את כבוד אביו

הסדר הוא הקנין המקדים לכל קנייני התורה

הספר לא הוסיפו חידושים משל עצמם, אלא ביארו את דברי רבותינו המפרשים בתוספת כותרות והערות. אך רבי יצחק הוטנר ביאר בהקדמתו כי מלאכת הסידור והעריכה, הינה יצירה העומדת בפני עצמה.

"שגיאה גסה היא לכנות את עבודת הספר כמעשה ליקוט. עיקר העבודה המשוקעת בספר היא תפיסת הקצב הפנימי של הסוגיה, כדי להתאים לו לקצב הזה את סידור הדברים וכינוסם. תפיסה זו של קצב הסוגיה, היא מלאכת מחשבת של לומדות וסידור הדברים לפיו של קצב זה, הוא עבודת יצירה עצמית. בתהלים פרק קל"ו ישנה חזרה בת עשרים ושש פעם על האמרה 'כי לעולם חסדו'. בין עשרים ושש התופעות שעליהן נאמר השבח של 'כי לעולם חסדו', נמצאות הן שלושת התופעות של מציאות האור בעולם. ועל זה הוא אומר 'לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו'. ואחר כך הוא ממשיך את 'השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו', 'את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסדו'.

רב אהרון קוטלר זצ"ל כותב בפרשת במדבר מאמר מיוחד בשם "מעלת הסדר" הנפתח במילים הבאות: "הנה עד היכן מגעת חשיבות ענין הסדר, יש ללמוד מהא דמצינו בתורה ענין הדגלים, שסידרה התורה בפרוטרוט כל מהלכם, נסיעתם וחנייתם מי הם בכל דגל, ואופן חנייתם ונסיעתם במוקדם ובמאוחר ובנסיעת המשכן, מתי והיכן יסע כל דגל.

וכן בעבודת המשכן, כל דבר ודבר בפרט בקדימה ובאחור, ומי ישא כלי זה ומי ישא כלי אחר, וכן בהעמדת המשכן. והנה בדור המדבר הלא היו הטרדות מועטות מאוד וכדכתיב 'שמלתך לא בלתה' וגו', ולא היו כלל טרדות פרנסה וכדומה. ומכל מקום הוצרכה התורה לסדר הכול בפרוטרוט, וכל פסיעה ופסיעה ממש היתה על פי ה' וכדכתיב 'על פי ה' יחנו' וגו'.

סידור היצירה משתווה ליצירה עצמה

רבי יצחק הוטנר זצ"ל כתב הקדמה יפיפיה בראש הספר "אוצר מפרשי התלמוד" על מסכת בבא מציעא חלק ב'. עורכי

הלכות האבלות המובאות ברמב"ם. ומשראיתי כי הלכה זו אינה מופיעה בהלכות אבלות, הסקתי כי היא אינה נובעת מכבוד המת אלא מדין 'אין מעבירין על המצוות'. ולכן פסקתי כי האבל אינו בעל דין בעניין, היות והדבר אינו קשור לכבוד אביו, אלא לסדר המצוות המוטלות על אנשי החברא קדישא".

כך הסיק רבי חיים מבריסק הלכה לדורות מסדר דברי הרמב"ם. ומזאת יכולים אנו ללמוד כיצד הסדר מגלה את מהות הדבר ומעיד על משמעותו.

שמונים ושישה אלף וארבע מאות שניות במתנה

נתאר לעצמנו אדם שמקבל בכל יום במתנה מעטפה עם שמונים ושישה אלף וארבע מאות דולרים. המעניק הוא גביר מאמריקה המוכן לשלוח את הכסף מידי בכפוף לתנאי אחד ונחרץ. מקבל המענק יוכל להשתמש בכסף באופן חופשי ולהוציא אותו כראות עיניו מהבוקר עד הערב, אך כל העודף שיוותר במעטפה עם השקיעה יילקח מידי ויחזור לרשות הנותן.

מקבל המענק יודע כי אם יתכנן את סדר ימו בתבונה, הוא יוכל לרכוש נכסים מניבים ולצבור תוך תקופה הון אדיר. אולם אם יבזבז את הזמן על קניות במכולת, הוא יפסיד מידי יום עשרות אלפי דולרים. האיש נהפך לבן אדם הכי מסודר בעולם. כל דקה מחייו מתוכננת, מנוהלת ומנוצלת. הוא יודע מראש לאלו חנויות הוא ילך ומה הוא יקנה, כדי לנצל בכל יום את כל הכסף עד הדולר האחרון.

כל יהודי מקבל בכל בוקר יממה עם שמונים ושישה אלף וארבע מאות שניות. הוא יכול להשתמש בשניות הללו כראות עיניו, אבל השניות שלא ניצל לא יצטברו לו ליום הבא. אין אפשרות לאגור את השניות ולהעביר אותן מיום ליום. הזמן שהאדם ניצל נותר ברשותו לעד, והזמן שהוא לא ניצל חוזר לקב"ה. כל שנייה יכולה ללכת לאבדון או להפוך לנצח נצחים.

כשאדם מתחיל את הבוקר מתוך מחשבה על שמונים ושישה אלף וארבע מאות השניות שקיבל היום במתנה, הוא מתכנן את סדר יומו בצורה הכי מסודרת ומאורגנת כדי לא לבזבז ולו רגע. כשאדם מבין שכל שנייה שחולפת לא תחזור לעולם, הוא מנהל את חייו בצורה מתוכננת ומסודרת, כדי לנצל כל רגע באופן המטיבי ולצבור זכויות שיעמדו לו לנצח נצחים.

(רבי יעקב שיש שליט"א - לרומם)

הרי לנו להדיא כי אותו השבח עצמו הנאמר על עצם יצירת המאורות, אותו השבח עצמו נאמר על סידור המאורות בזמנים מיוחדים כל אחד לעצמו. כי על כן הכנסת סדר התאמה וקצב בתוכן היצירה, משתווים היא בערכם ובמשקלם עם גוף היצירה עצמה" (פחד יצחק אגרות וכתבים אגרת עט).

הסדר מלמד את משמעותה של היצירה ונותן לה את ערכה. בלעדי הסדר האדם לא יכל לדעת מה הוא מחזיק בידיו. אם ניתן שטר בן מאתיים שקלים לילד שאינו מבין את מהותו של הכסף, השטר שקיבל לא יהיה שווה עבורו מאומה. הוא לא ידע למה נועד הדף הצבעוני שבידיו, ואלו שאיפות הוא יכול להגשים באמצעותו. ומכאן שהסדר חשוב כדבר עצמו, ונחשב ליצירה בפני עצמה.

הסדר מגלה את מהות ההלכה

בעיר בריסק נפטרו שני אנשים ביום אחד. הנפטר הראשון הלך לעולמו בשעות הבוקר, והנפטר השני הלך לעולמו בשעות אחר הצהריים. על פי ההלכה יש לקבור ראשון ראשון ואחרון ואחרון, אולם אנשי החברא קדישא של בריסק הפכו את היוצרות, וקברו את הנפטר הראשון אחרון ואת הנפטר האחרון ראשון.

לאחר הלוויות, פנה בן הנפטר הראשון לרב העיר, רבי חיים מבריסק זצ"ל, והתלונן בפניו על ביזיון המת שאנשי החברא קדישא עוללו לאביו. בתגובה ביקש רבי חיים מבן הנפטר להביא לו מארון הספרים את ספר הרמב"ם על הלכות אבלות. רבי חיים סרק את ההלכות במהירות ולאחר מכן אמר לאבל משפט אחד: "מחר אדבר עם אנשי החברא קדישא, אבל הדבר לא נוגע לא אליך ולא אל אביך!"

איש לא הבין מדוע בן הנפטר הכאוב והפגוע אינו זכאי לתבוע את כבוד אביו. השאלה הדהדה בחדר עד שאחד התלמידים העז לשאול את רבי חיים מדוע פסק כי הדבר אינו נוגע לאבל ואביו.

תשובתו המאלפת של רבי חיים מלמדת את מהות הסדר וכיצד הוא משפיע על מהות ההלכה. "בתחילה הסתפקתי האם הקדמת קבורת הנפטר הראשון נובעת מכבוד המת או מדין 'אין מעבירין על המצוות'. אם הלכה זו נובעת מכבוד המת, יש לבני משפחת המת זכות לתבוע את כבודו. אך אם הלכה זו נובעת מדין 'אין מעבירין על מצוות', היא לא נוגעת למת ולבני משפחתו אלא קשורה לאנשי החברא קדישא בלבד. לכן עברתי על כל

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

מי למד אלה פעם מסכת גיטין?

גיטין דף ב'

מסכת גיטין

והוא חוזר על תלמודו, רבי משה היה שקוע בלימוד מנותק מכל סביבותיו, היה זה מחזה נפוץ בראדין לראותו מהלך ברחובות העיירה שקוע בלימוד נתקל בעמודי התאורה, בעצים, ולא שם לב לקורה עמו, רבי משה היה סמל ודוגמא לדבקות בתורה ולגדלות בלתי נתפסת.

תלמידים ששהו עמו בעת שנם את שנתו ראו כי פיו ממשיך כל הזמן למלמל בדברי תורה, ויש שלעיתים בשנתו נשמטה מזכרונו מילה כלשהי היה קם ממיטתו ניגש לארון הספרים משלים את המילה החסרה ושב ללימודו תוך כדי שנתו, ברבי משה ראו כיצד הוא והתורה חד הם בבחינת "כי הם חיינו ואורך ימינו" במובן הפשוט של המילה התורה החתה חיינו ורק היא תפסה אצלו מקום.

(בשבילי ראדין)

מסופר על יהודי יליד גרמניה שנשלח על ידי הוריו ללמוד בישיבתו של ה'חפץ חיים' והוא נשלח להבחן אצל ראש הישיבה הגאון רבי משה לנדינסקי. כשנכנס לרבי משה אמר לו הבחור כי הוא מעונין להבחן על מסכת גיטין, הבחור ביקש להביא לרבי משה את המסכת על מנת שיוכל לבחונה אמר לו רבי משה "גיטין? גיטין למדתי אלה פעם..." הבחור סיפר שהיה תמים ופלט מפיו קריאת התפעלות "אלף פעם ללמוד גיטין...אלף פעמים..." חייך אליו רבי משה ואמר לו "ק'לה יק'לה...כמו שאתה שומע אלה פעמים למדתי מסכת גיטין..." וכך המשיך רבי משה לחזור מאות ואלפי פעמים על מסכתות הש"ס, יומם ולילה היה עסוק בתורה ושקוע אך בה, תושבי ראדין היו רגילים לראות את רבי משה מהלך כשכל הזמן פיו ממלמל

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

מדוע כדאי לראות את הכתב מקרוב בשעת הגבהת ספר התורה?

ולכרוע, ולומר "וזאת התורה...", כנהוג; ואין לומר 'וזאת התורה' אלא למול הכתב; ויש נוהגים גם להצביע לעבר ספר התורה בשעה שאומרים 'וזאת התורה'. וטוב לראות את הכתב מקרוב עד שיוכל לקוראו, כי על ידי זה 'נמשך' אור גדול על האדם.

[שו"ע קלב, ב, ומשנ"ב ח, י, יא ויב; ב"מ דרשו, 9 ו 11]

מנהג בני ספרד וחלק מבני אשכנז להגביה את ספר התורה לפני הקריאה, ומנהג חלק מבני אשכנז להגביה לאחר הקריאה. בעת ההגבהה חובה על כל הנוכחים בבית הכנסת לעמוד, ומצוה הן על האנשים והן על הנשים בעזרת הנשים - לראות את הכתב

מתי בירכו כל ישראל מי שמגביה את ספר התורה?

שאינו מגביה את ספר התורה בעת אמירת "גדלו לה' אתי" לאחר הוצאתו מהארון; וצריך להגביהו גם בעת אמירת "שמע ישראל" ו"אחד אלקינו". ואמרו חכמינו ז"ל שכנגד כל 'ארור' אמרו 'ברוך', דהיינו שאמרו גם: "ברוך אשר יקים...", וענו כל העם 'אמן'.

[משנ"ב קלב, יג; ב"מ דרשו, 9 ו 17; סוטה לו, א]

נאמר בתורה: "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת", ומפרש הרמב"ן: "על דרך אגדה, על החזן שאינו מקים ספר תורה להראות פני כתיבתו לכל, שמצוה לראות הכתוב ולכרוע ולומר 'וזאת התורה'". וב'ארחות חיים' כתב שה'ארור' נסוב על חזן

באיזה מקרה אומרים 'ברוך שמייה' לפני התפילה?

לפני הוצאת הספר. ובמקום שאין בו ספר תורה ולא ארון, ומביאים את הספר ממקום אחר לפני התפילה, ומניחים אותו על הבימה עד לשעת הקריאה - יש שהורה לומר בריך שמייה בשעה שמכניסים את הספר לבית הכנסת.

[משנ"ב קלב, יג; ב"מ דרשו, 14]

נהגו ישראל - על פי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל - לומר בעת הוצאת ספר התורה, הן בחול והן בשבת, את תפילת 'ברוך שמייה'. יש אומרים שצריך לומר תפילה זו לאחר הוצאת ספר התורה מהארון, בעודו ביד המוציא, ויש מהם שכתב שיתחילו לאומרה בשעת הוצאת הספר ממש; ויש אומרים שצריך לאומרה

קו השיעורים של דרשו לרשותכם

24 שעות ביממה

מגוון שיעורים לבהירה

דף היומי בבלי

דף היומי ירושלמי

דף היומי בהלכה

שיעורים לפרשת השבוע

ועוד מגוון ענק של שיעורים ומידע על תוכניות דרשו

חייגו עכשיו

077-2222-666

לחייג, ללמוד, לדעת

* בשבת וביום טוב אין האבל משמש כש"ץ. ובביאור הלכה כתב שבכל יום שאין אומרים 'למנצח', למעט ערב יום כיפור, אין האבל משמש כש"ץ; ובנוגע למנחה וערבית בימים אלו ישנן דעות שונות.

* כאשר יש בבית הכנסת שני אבלים שיש להם 'חיוב' לשמש כש"ץ - ישנם דיני קדימה שונים המבוארים בפוסקים, בהתאם לדרגת החיוב.

* מנהג רוב ישראל בזמננו לומר לאחר חזרת הש"ץ בשחרית ובמנחה - לפני 'תחנון' - וידוי ו'שלוש עשרה מידות'; ויש שנוהגים לאומרם רק בשני ובחמישי, לפני 'והוא רחום'; ויש שאין אומרים כלל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להתפלל ולברך בצרפתית?

למתפלל עצמו, אך אסור לנהוג כן בקביעות. ולבעל תשובה שטרם למד לקרוא בלשון הקודש, מותר להתפלל בשפה זרה עד שיתרגל בקריאת לשון הקודש; ואף כשמתפלל עם ציבור המתפללים בלשון הקודש, נחשב כמתפלל בציבור.

[שו"ע קא, ד, ומשנ"ב יג-יד; בו"מ דרשו, 24, 25, 29, 30 ו-32]

מצוה מן המובחר להתפלל ולברך בלשון הקודש, והעושה כן יוצא ידי חובה אף כשאינו מבין את הלשון, למעט ברכות 'אבות' ו'מודים' שבתפילת שמונה עשרה, אשר כל אדם צריך לדעת את פירושן. ומעיקר ההלכה מותר להתפלל ולברך בכל שפה שהיא, ובתנאי שהיא מדוברת בפי רבים מאנשי המקום, ומובנת היטב

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il